

1 MT300 – MĚNOVÁ TEORIE A POLITIKA

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

**MS
MT**
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Předmět regulace a kapitálová přiměřenost

Struktura

Předmět regulace

Podmínky pro získání bankovní licence

Základní povinnosti bank

Kapitálová přiměřenost

REGULACE

DOHLED

Vstup do bankovníctví

Minimální kapitál

Personální požadavky

Vnitřní bankovní
kontrolní a účetní systém

Technologické a
bezpečnostní požadavky

Program činnosti

Základní povinnosti bank

Přiměřenost kapitálu

Přiměřenost likvidity

Úvěrová angažovanost

Ochrana před
nelegálními praktikami

Poskytování informací

(Povinné minimální rezervy)

Povinné pojištění vkladů v bankách

Úvěry věřitele poslední instance

Kapitálová přiměřenost

1993 - 1999

Kapitálová přiměřenost - původní předpis od 1.1.1993
(*capital-assets ratio*, „Cooke-ratio“)

$$CAR = \frac{\text{Kapitál}}{RVA + EPP} \geq 8 \%$$

RVA ... rizikově vážená aktiva

EPP ... úvěrové ekvivalenty podrozvahových položek

Kapitál

Vlastní kapitál (*core capital, Tier 1*)

Dodatkový kapitál (*supplementary capital, Tier 2*)

Kapitálová přiměřenost 1999 - 2007

Kapitálová přiměřenost - *nový předpis od 1999*

$$CAR = \frac{\text{Kapitál}}{RVA + \text{ÚE PP} + KTR} \geq 8 \%$$

KTR ... krytí tržního rizika kapitálem

Kapitál

Vlastní kapitál (*core capital, Tier 1*)

Dodatkový kapitál (*supplementary capital, Tier 2*)

Krátkodobý podřízený dluh (*Tier 3*)

Kapitálová přiměřenost

Basel II (I)

Kapitálová přiměřenost – *Basel II*, od 2007

$$CAR = \frac{\text{Kapitál}}{RVA + EPP + 12,5 (KPTR + KPOR)} \geq 8 \%$$

RVA ... rizikově vážená aktiva

EPP ... úvěrové ekvivalenty podrozvahových položek

KPTR ... kapitálový požadavek k tržnímu riziku

KPOR ... kapitálový požadavek k operačnímu riziku

Operační riziko ↔ informační technologie, lidský faktor,
vnitřní procesy (operace) banky, vnější události.

Aktiva banky (od 2001):

Investiční portfolio = dlouhodobá aktiva (úvěry a majetkové účasti),
přeceňování min. 1x za rok podle stanovených účetních předpisů;

Obchodní portfolio = krátkodobě držená aktiva (nakoupené cenné papíry),
přeceňování denně tržními cenami či na základě vnitřních modelů.

Kapitálová přiměřenost

Basel II (II)

Kapitálová přiměřenost – *Basel II*, od 2007

Basel II – 3 pilíře:

- (1) *Minimální kapitálové požadavky:*
základní/ specializované metody měření úvěrového rizika;
- (2) *Proces prověření institucí regulace:*
prověření vnitřních procesů řízení rizik a kontroly;
- (3) *Tržní disciplína:*
efektivní zveřejňování informací bankami.

Kapitál

Vlastní kapitál (*core capital, tier 1*)

Dodatkový kapitál (*supplementary capital, Tier 2*)

Krátkodobý podřízený dluh (*tier 3*)

Kapitálová přiměřenost

Kapitál – BASEL III

Kapitál

Pro výpočet platí: Tier 2 ≤ Tier 1

Kapitál: všechny banky **≥ 10,5 %**

Kmenový kapitál Tier 1 (kmenové akcie, nerozdělený zisk) **4,5 %**

Vedlejší kapitál Tier 1 (např. prioritní akcie) **1,5 %**

Kapitál Tier 2 **2,0 %**

Konzervační kapitál **2,5 %**

Další požadavky regulátora: některé banky **až 11,5 %**

Proticyklický kapitál **0-2,5 %**

Kapitál pro systémové riziko a domácí významné banky **0-5,0 %**

Kapitál pro danou banku („Pilíř 2“) **0-2,0 %**

Kapitál stanovený bankou (rezerva) **1,0-2,0 %**

Kapitálová přiměřenost

Kapitál Tier 1 a Tier 2

Kapitál

Pro výpočet platí: $\text{Tier 2} \leq \text{Tier 1}$

Vlastní kapitál (*core capital, Tier 1*)

Splacený akciový kapitál (základní kapitál, základní jmění)

Ážiové fondy ze splacených akcií

Zákonné rezervní fondy

Nerozdělený zisk (*minus* Ztráta, Goodwill aj.)

Dodatkový kapitál (*supplementary capital, Tier 2*)

Všeobecné rezervy na krytí ztrát ($\leq 1,25\%$ rizikově vážených aktiv)

Termínovaný podřízený dluh (do výše 50 % vlastního kapitálu)

Rezervy z přehodnocení fixních aktiv

Hybridní kapitálové instrumenty

Kapitálová přiměřenost

Kapitál Tier 3; Rizikově vážená aktiva; Úvěrové ekvivalenty podrozvahových položek

Kapitál

Pro výpočet *platilo* doporučení: $(\text{Tier 2} + \text{Tier 3}) \leq \text{Tier 1}$

Krátkodobý podřízený dluh
(*short-term subordinated debt, Tier 3*)

od roku 1999
ČR od 1.4.2000

Rizikově vážená aktiva (*risk-weighted assets*)

RWA = Nominální hodnota aktiva \times stanovená váha rizikovosti

Váhy rizikovosti jsou doporučené BIS: min. = 0,0, max. = 1,0
 \Rightarrow RWA < celková aktiva; (od 2007 váhy max. 1,5)

Úvěrové ekvivalenty podrozvahových položek

Nominální hodnota podrozvahové položky \times
 \times faktor konverze podrozvahové položky \times
 \times stanovená váha rizikovosti srovnatelného aktiva

Kapitálová přiměřenost

Krytí tržního rizika kapitálem

Krytí tržního rizika kapitálem

Reakce bilančních a podrozvahových položek na změny tržních cen, *resp.* na změny tržní úrokové míry

- **Aktiva:** kalkulace - modely „*value-at-risk*“ - odhady nejvyšších potenciálních ztrát
- **Finanční deriváty:** převody na aktiva, ke kterým se bezprostředně vztahují
- **Zohlednění tržního rizika celé struktury aktiv a finančních derivátů i tržního rizika každého aktiva a finančního derivátu**
- **Možnost zohlednění kursového rizika a rizika změny cen akcií a komodit**

Modely přepočtů stanoví:

- **instituce regulace a dohledu *nebo***
- **příslušná bankovní instituce;**
model musí být schválen institucí regulace a dohledu